

T. B. M. M. (S. Sayısı : 8)

**Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında
3046 Sayılı Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik
Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Anayasa
Komisyonu Raporu (1/387)**

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K.K.Gn.Md. 07/101-2121/01299

28 . 1 . 1988

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınza arzı Bakanlar Kurulunca 28.1.1988 tarihinde kararlaştırılan «Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında 3046 sayılı Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekte gönderilmiştir.

Komisyonlarda ve Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görtüştülmesini arz ederim.

İ. Kaya Erdem

Başbakan V.

G E R E K Ç E

Cumhuriyetin ilk yıllarından bugüne kadar bazı kurum ve kuruluşların doğrudan Başbakanlığa bağlanması yoluna gidilmiş ve bu hizmetlerin Devlet Bakanları eliyle yürütülmesi öngörülmüştür. Günün ihtiyaçlarına göre hizmetler genişledikçe Devlet Bakanlarının sayısı da artırılmıştır.

Son zamanlarda ekonominin tek elden ve gereği gibi yürütülmesi amacıyla Başbakanlığa kanunlar veya kanun hükmünde kararnamelerle yeni kuruluşlar bağlanmış veya bazı kuruluşlar Başbakanlıkla ilgilendirilmişlerdir.

Bu hizmetlerin çok olması sebebiyle, mevcut Devlet Bakanları eliyle yürütülmesi mümkün olamamaktadır.

Bu nedenle hizmetlerin daha rasyonel, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi için Devlet Bakanlarının sayısının artırılması zorunlu görülmüştür.

Anayasa Komisyonu Raporu

T.C.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anayasa Komisyonu

Esas No. : 1/387

Karar No. : 2

3 . 2 . 1988

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca 29.1.1988 tarihinde Komisyonumuza gönderilen, Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında 3046 sayılı Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 3.2.1988 tarihli toplantısında Devlet Bakanı Kâzım Oksay'ın da katılımıyla incelenmiştir.

Tasarı, günün ihtiyaçlarına göre genişleyen hizmetlerin daha sağlıklı götürülmesi için Devlet Bakanlarının sayısının ondan onbeşe çıkartılmasını öngörmektedir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlandıktan sonra maddelerinin görüşülmesine geçilmesi Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Tasarının 1 inci maddesi, 27.9.1984 tarihli ve 3046 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (b) bendinin 15.10.1986 tarihli 3313 sayılı Kanunla değiştirildiği gözönüne alınarak bu değişikliğin madde metninde belirtilmesiyle kabul edilmiştir.

Tasarının 2 nci ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Komisyonumuz, tasarının bir an önce kanunlaşmasında yarar gördüğünden Genel Kurulda öncelikle görüşülmesinin istenmesini de kararlaştırmıştır.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Kâmil T. Coşkunoğlu
Ankara

Sözcü
Ünal Yaşar
Gaziantep

Üye
Ekin Dikmen
İçel
(Muhالیfım)

Üye
Reşit Ülker
İstanbul

Başkanvekili
Alaattin Fırat
Muş

Üye
Mehmet Sezai Pekuslu
Ankara

Üye
Abdullah Baştürk
İstanbul
(Muhالیfım)

Üye
M. Turan Bayezit
İzmir
(Muhalefet şerhim eklidir)

Üye

Ali Pınarbaşı
Konya

Üye

Ahmet Neidim
Sakarya

(Muhalefet şerhini yazılı olarak
vereceğiz)

Üye

Ahmet Avcı
Uşak

Üye

Münir Fuat Yazıcı
Manisa

Üye

Özer Gürbüz
Sinop

(Muhalifim)

Üye

Muslih Görentaş
Van

Üye

Güneş Müftüoğlu
Zonguldak
(Muhalifim)

MUHALEFET ŞERHİ

1/375 Sayılı tasarı :

1. Devlet Bakanlarının Sayısını kesin olarak belirlemeyip Başbakanın takdirine bırakmış olması nedeniyle Anayasanın 109 uncu maddesinin 1 inci fıkrasına aykırı olduğundan.
2. Anayasanın öngörmediği Bakan yardımcılığı Kanunu anayasaya rağmen getirmek örtülü amacını taşıdığından.
3. Başbakanları, anayasanın çizdiği sınır dışına çıkılarak, tek otorite haline getirmeye neden olduğundan muhalifim.

3 . 2 . 1988

M. Turan Bayezit
İzmir

MUHALEFET ŞERHİ

Bakanlıkların kuruluş ve görev esasları hakkında 3046 sayılı kanunun 1 inci maddesinde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısının gerekçesini ve tümünü aşağıdaki sebeplerle muhalif bulunmaktayız.

1. Tasarının gerekçesi gerçeği yansıtmamaktadır, uydurmadır.

3046 Sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (b) bendinin 15.10.1986 tarihinde değiştirilerek Devlet Bakanlıkları sayısını 7'den 10'a çıkaran 15.10.1986 tarih ve 3313 sayılı kanunun kabulünden bu tarafa çıkarılan Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerin hiçbirisinde Başbakanlığa Devlet Bakanlıklarının sayısını artırmayı gerektirecek bir görev yüklenmemiştir. Böyle bir yüklenme olmadığı gibi yeni kuruluşda bağlanmış değildir. Gerekçedeki bazı kuruluşların Başbakanlıkla ilgilendirilmiş olmalarını belirtilmiş olması da gerekçe bulamamaktan konulmuş ibarelerdir. Zira Başbakan tüm Bakanlıklarını ve bu Bakanlıklarına bağlı devletin idari birimleriyle doğrudan ilgili ve sorumlu kişidir. Böyle genel ifadelerle gerekçe hazırlanarak Devlet Bakanlıklarının sayısı artırılmaz.

2. Sayın Başbakanın 1983 Hükümetini kurarken Bakanlıkların azaltılmasını, asgariye indirilmesinin zorunlu olduğunu belirtmiştir. Bu nedenle Bakanlık sayısının Devlet Bakanlığı suretiyle artırılması sadece bazı kişilere Bakanlık ve koltuk ikramı amacını taşımaktadır. Halen mevcut 10 Devlet Bakanlığı içerisinde tek bir Genel Müdürlükle ilgilendirilmiş olanlar vardır. Bu bilgi ve işgücü israfı değilse makam ve mevki ikramıdır.

3. Kabinenin genişletilmesi gerçek ihtiyaçlara dayanmalıdır. Birleştirilen aslında ayrı ayrı olması gereken Bakanlıklar tekrar ayrılmalıdır. Bir tarafta 3 Bakanlığın hizmeti bir Bakana yürütürülürken kuruluşları Genel Müdürlük seviyesinde yapılmış yönetim birimlerini Devlet Bakanlığı adı altında ayrı ayrı kişilere Bakanlık olarak bağlamak yanlış ve yasanın amacına aykırıdır. Bu sebeplerle kanunun gerekçesine ve tümüne karşıyız.

Yaşar Topçu

Sinop

Güneş Müftüoğlu

Zonguldak

Ahmet Neidim

Sakarya

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ
METİN

**Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları
Hakkında 3046 Sayılı Kanunun Bir Mad-
desinde Değişiklik Yapılmasına Dair Ka-
nun Tasarısı**

MADDE 1. — 27.9.1984 tarihli ve
3046 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin
(b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş-
tir.

«b) Devlet Bakanlarının sayısı 15'i
geçemez.»

ANAYASA KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları
Hakkında 3046 Sayılı Kanunun Bir Mad-
desinde Değişiklik Yapılmasına Dair Ka-
nun Tasarısı**

MADDE 1. — 27.9.1984 tarihli ve
3046 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin,
15.10.1986 tarihli ve 3313 sayılı Kanun-
la değişik (b) bendi aşağıdaki şekilde de-
ğiştirilmiştir.

«b) Devlet Bakanlarının sayısı on-
beşi geçemez.»

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan V.

İ. Kaya Erdem

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

İ. Kaya Erdem

Devlet Bakanı

Abdullah Tenekeci

Devlet Bakanı

Ali Bozer

Devlet Bakanı

Adnan Kahveci

Devlet Bakanı

Cemil Çiçek

Adalet Bakanı

M. Oltan Sungurlu

İçişleri Bakanı

Mustafa Kalemlı

Maliye ve Gümrük Bakanı

A. Kurtebe Alptemoçin

Bayındırlık ve İskân Bakanı

İ. Safa Giray

Ulaştırma Bakanı

Ekrem Pakdemirli

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

İmren Aykut

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

Fahrettin Kurt

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Devlet Bakanı

Kâzım Oksay

Veysel Atasoy

Devlet Bakanı

Devlet Bakanı

Yusuf B. Özal

Devlet Bakanı

Mehmet Yazar

Devlet Bakanı

Nihat Kitapçı

Millî Savunma Bakanı

Ercan Vuralhan

Dışişleri Bakanı

A. Mesut Yılmaz

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı

Hasan Celâl Güzel

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı

Bülent Akarcalı

Tarım Orman ve Köyişleri Bakanı

H. Hüsnü Doğan

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Şükrü Yürür

Kültür ve Turizm Bakanı

M. Tınaz Titiz